

ДОКЛАД

за качеството на водата за питейно-битови цели в област Шумен за 2018 г.

Докладът съдържа анализ на данните от проведените от РЗИ и ВиК мониторинг на качеството на питейната вода по зони на водоснабдяване с включена динамика за тригодишен период (2016 г.-2018 г.).

На територията на област Шумен има 15 водоснабдителни организации, като от тях „ВиК – Шумен“ ООД осигурява централното водоснабдяване на населените места, а останалите 14 са „ведомствени водоснабдявания“.

„ВиК – Шумен“ ООД осигурява питейната вода за всички населени места от област Шумен, разпределени в 97 зони на водоснабдяване, като 3 (з.в. яз. „Тича“, з.в. Нови пазар и з.в. Изгрев) спадат към т.н. „големи зони“ на водоснабдяване с разпределяно количество вода над 1000 м³ средно за денонощие или с население, свързано към водоснабдителната система над 5000 човека.

През 2016 г. съвместно с Басейнова дирекция за Черноморски район с център Варна са извършени 3 пробонабирания – на 15.03.2016 г., 09.08.2016 г. и на 07.11.2016 г. Взети за изследвания са 15 проби за проследяване качествата на водата на язовир „Тича“ на 5 дълбочини (0, 5, 10, 15, 20 м). От проведените 60 изследвания 58 съответстват на изискванията по контролираните параметри: коли форми, фекални колиформи, фекални стрептококи и салмонела, а 2 не съответства по показател фекални стрептококи (на дълбочини 5 м и 15 м взети на 15.03.2016 г.).

През 2017 г. съвместно с Басейнова дирекция за Черноморски район с център Варна са извършени 3 пробонабирания – на 15.03.2017 г., 10.08.2017 г. и на 09.11.2017 г. Взети за изследвания са 15 проби за проследяване качествата на водата на язовир „Тича“ на 5 дълбочини (0, 5, 10, 15, 20 м). От извършените 60 изследвания 58 съответстваха на изискванията по контролираните параметри: коли форми, фекални колиформи, фекални стрептококи и салмонела, а 2 (на дълбочини 5 м и 15 м) взети през месец март не съответстваха по показател фекални колиформи.

През 2018 г. съвместно с Басейнова дирекция за Черноморски район с център Варна бяха извършени по 3 пробонабирания – на 29.03.2018 г., 01.08.2018 г. и 07.11.2018 г. Взети за изследвания бяха 15 проби за проследяване качествата на водата на язовир „Тича“ на 5 дълбочини (0, 5, 10, 15 и 20 м). Извършените 60 изследвания съответстваха на изискванията по контролираните параметри: коли форми, фекални колиформи, фекални стрептококи и салмонела.

Изискванията към качеството на водите от язовир „Тича“ за категория А1 се считат за изпълнени по микробиологични показатели.

При анализ на резултатите от дългогодишния мониторинг се потвърждава категория А1 за язовир „Тича“. Това предполага метод на обработка на повърхностните води, съгласно Приложение 2 към чл. 3, ал. 1 от Наредба №12 за качествените изисквания към повърхностните води, предназначени за питейно-битово водоснабдяване (ДВ бр. 63/2002 г.) – груба механична обработка и дезинфекция, например бърза филтрация и дезинфекция.

В началото на всяка календарна година в периода 2016-2018 г. бяха актуализирани мониторинговите програми, разработени съвместно с „ВиК – Шумен“ ООД гр. Шумен. Като цяло планът за вземане на проби за лабораторен анализ за периода 2016-2018 г. от страна на РЗИ – Шумен и „ВиК – Шумен“ ООД беше изпълнен съгласно разработените мониторингови програми. Повишена беше вискателността към ВиК оператора по отношение изпълнението в пълен обем на задълженията му, свързани

с мониторинга на качествата на питейните води, съгласно изискванията на Наредба №9 на МЗ, МРРБ и МОСВ за качеството на водата предназначена за питейно-битови цели (ДВ 30/2001 г., изм. и доп.) и предоставяне в РЗИ на данните от извършения мониторинг, съгласно изискванията на Закона за водите.

Съгласно дадените указания за съдържанието на доклада за качеството на водата за питейно-битови цели в област Шумен за периода от 01.01.2018 г. до 31.12.2018 г. Ви предоставяме исканата информация:

По точка 1.2., буква а: „Анализ на данните от проведения от РЗИ и ВиК мониторинг на качеството на питейната вода по зони на водоснабдяване с включена динамика за тригодишен период“.

Всички зони на водоснабдяване бяха обхванати с лабораторен контрол.

I. Проведени изследвания през 2016 година

По показателите на постоянния и периодичния мониторинг през 2016 г. бяха изследвани общо 723 проби от тях 367 от ВиК – Шумен и 356 от РЗИ – Шумен. Предвид обстоятелството, че гр. Шумен се водоснабдява от язовир „Тича”, водата от който се подлага само на химична дезинфекция (без пречистване) са завишени изследванията от страна на РЗИ – Шумен.

Бяха извършени 13048 изследвания (5566 от ВиК – Шумен и 7482 от РЗИ – Шумен), от които 2038 по микробиологични показатели, като от тях 16 (0,79%) не отговаряха на изискванията на Наредба №9. Процентът на изследванията, отговарящи на Наредба №9 по микробиологични показатели е 99,21.

По физикохимични показатели бяха направени 11010 изследвания, като от тях 87 (0,79%) не отговаряха на изискванията на Наредба №9. Процентът на изследванията, отговарящи на Наредба №9 по физикохимични показатели е 99,21.

През 2016 от общия брой проби с отклонения по химични показатели 94% са по показател нитрати и 6% по показател мътност.

През 2016 г. няма нестандартни проби по показател мътност в зона за водоснабдяване язовир „Тича”, включваща следните населени места на територията на област Шумен – гр. Шумен, гр. Велики Преслав, с. Дибич, с. Белокопитово и с. П. Волон.

През 2016 г. трайни отклонения от хигиенните норми по химични показатели, бяха регистрирани само по показател нитрати. Общият брой населени места с установено през годината наднормено съдържание на нитрати е 26, разпределени в 21 зони на водоснабдяване.

Повишено съдържание на нитрати през 2016 г. беше установено при лабораторния контрол на питейната вода от следните 25 населени места в област Шумен – кв. Мътница от гр. Шумен, с. Мараш, с. Методиево, с. Янково, с. Жилино, с. Избул, с. Писарево, с. Мировци, с. Преселка, с. Беджене, с. Борци, с. Боян, с. Добри Войников, с. Тимарево, с. Единаковци, с. Върбак, с. Овчарово, с. Сечище, с. Ст. Михайловски, с. Деница, с. Върбак, с. Църквица, с. Хърсово, с. Иваново и с. Каравелово. В четири от изброените населени места бяха установени стойности на нитрати над 100 мг/л – с. Янково, с. Писарево, с. Преселка и с. Мировци.

Вода с повишено съдържание на нитрати е консумирало 3,16% от населението на област Шумен през 2016 г.

II. Проведени изследвания през 2017 година

По показателите на постоянния и периодичния мониторинг през 2017 г. бяха изследвани общо 742 проби от тях 363 от ВиК – Шумен и 379 от РЗИ – Шумен. Предвид обстоятелството, че гр. Шумен се водоснабдява от язовир „Тича”, водата от който се подлага само на химична дезинфекция (без пречистване) са завишени изследванията от страна на РЗИ – Шумен.

Бяха извършени 13281 изследвания (5578 от ВиК – Шумен и 7703 от РЗИ – Шумен), от които 2586 по микробиологични показатели, като от тях 28 (1,08%) не

отговаряха на изискванията на Наредба №9. Процентът на изследванията, отговарящи на Наредба №9 по микробиологични показатели е 98,92.

По физикохимични показатели бяха направени 10695 изследвания, като от тях 59 (0,55%) не отговаряха на изискванията на Наредба №9. Процентът на изследванията, отговарящи на Наредба №9 по физикохимични показатели е 99,45.

През 2017 от общия брой проби с отклонения по химични показатели 94% са по показател нитрати и 6% по показател мътност.

През 2017 г. няма нестандартни проби по показател мътност в зона за водоснабдяване язовир „Тича”, включваща следните населени места на територията на област Шумен – гр. Шумен, гр. Велики Преслав, с. Дибич, с. Белокопитово и с. П. Волон.

През 2017 г. трайни отклонения от хигиенните норми по химични показатели, бяха регистрирани само по показател нитрати. Общият брой населени места с установено през годината наднормено съдържание на нитрати е 21, разпределени в 17 зони на водоснабдяване.

Повишено съдържание на нитрати през 2017 г. беше установено при лабораторния контрол на питейната вода от следните 21 населени места в област Шумен – кв. Мътница от гр. Шумен, с. Мараш, с. Овчарово, с. Методиево, с. Янково, с. Писарево, с. Мировци, с. Преселка, с. Беджене, с. Борци, с. Боян, с. Добри Войников, с. Единаковци, с. Тимарево, с. Върбак, с. Ст. Михайловски, с. Деница, с. Черноглавци, с. Каравелово, с. Иваново и с. Църквица. В з.в. Мировци населението е консумирало вода със съдържание на нитрати над 100 мг/л.

Вода с повишено съдържание на нитрати е консумирало 3,19 % от населението на област Шумен през 2017 г.

II. Проведени изследвания през 2018 година

По показателите на постоянния и периодичния мониторинг през 2018 г. бяха изследвани общо 791 проби от тях 398 от ВиК – Шумен и 393 от РЗИ – Шумен. Предвид обстоятелството, че гр. Шумен се водоснабдява от язовир „Тича”, водата от който се подлага само на химична дезинфекция (без пречистване) са завишени изследванията от страна на РЗИ – Шумен.

Бяха извършени 13017 изследвания (6256 от ВиК – Шумен и 6761 от РЗИ – Шумен), от които 2877 по микробиологични показатели, като от тях 11 (0,38%) не отговаряха на изискванията на Наредба №9. Процентът на изследванията, отговарящи на Наредба №9 по микробиологични показатели е 99,62.

По физикохимични показатели бяха направени 10140 изследвания, като от тях 101 (0,99%) не отговаряха на изискванията на Наредба №9. Процентът на изследванията, отговарящи на Наредба №9 по физикохимични показатели е 99,01.

През 2018 г. от общия брой проби с отклонения по химични показатели 51,49% са по показател нитрати, 46,53% са по показател мътност, 0,99% са по показател калций и 0,99% са по показатели калций и нитрати.

В месеците с обилни валежи и интензивно снеготопене се наблюдава покачване броя на нестандартните проби по показател мътност, обяснимо с карстовия характер на терените в областта. Характерно за зона на водоснабдяване язовир „Тича“ е сезонното покачване броя на нестандартните проби по показател „мътност“ в месеците с интензивно снеготопене и обилни валежи, обяснимо с липсата на пречиствателно съоръжение за водите от повърхностния водоизточник. За 2018 г. това беше в периода от 27 февруари до 8 май. Чрез средствата за масова информация населението в зона на водоснабдяване язовир „Тича“ (гр. Шумен, гр. В. Преслав, с. П. Волон, с. Белокопитово и с. Дибич) беше уведомено за влошените качества на водата и беше препоръчано същата да не се ползва за пиене. От страна на РЗИ беше засилен контрола над обеззаразяването на водата и лабораторния контрол. Не бяха констатирани други отклонения по изследваните физико-химични и микробиологични показатели.

През 2018 г. трайни отклонения от хигиенните норми по химични показатели, бяха регистрирани само по показател нитрати. Общият брой населени места с установено през годината наднормено съдържание на нитрати е 16, разпределени в 12 зони на водоснабдяване.

Повишено съдържание на нитрати през 2018 г. беше установено при лабораторния контрол на питейната вода от следните 16 населени места в област Шумен – с. Жилино, с. Овчарово, с. Каравелово, с. Църквица, с. Мировци, с. Преселка, с. Беджене, с. Методиево, с. Избул, с. Боян, с. Д. Войников, с. Единаковци, с. Тимарево, с. Върбак, с. Борци и с. Янково. Не са регистрирани населени места консумирали вода със съдържание на нитрати над 100 мг/л.

Вода с повишено съдържание на нитрати е консумирало 3,43% от населението на област Шумен през 2017 г.

По точка 1.2., буква б: „Има ли зони с неизпълнен мониторинг?“

В периода 2016-2018 г. няма зони с неизпълнен мониторинг.

По точка 1.2., буква в: „В зоните с установени отклонения в качеството на питейната вода по микробиологични показатели и/или химични показатели с трайни несъответствия какви мерки са предприети и какви мерки са планирани да бъдат изпълнени и от кого за подобряване качеството на питейната вода.“

Процентът на изследванията, отговарящи на Наредба №9 по микробиологични показатели през 2018 г. е 99,62, през 2017 г. – 98,92% и през 2016 г. – 99,21 %. Констатираните отклонения по микробиологични показатели се дължаха на пропуски в обеззаразяването на водата. Ниският процент нестандартни проби води по микробиологични показатели в периода 2016 г.-2018 г. е в резултат на монтираните автоматични системи за обеззаразяване на водата от „ВиК – Шумен” ООД.

Поради констатирани несъответствия по микробиологични показатели при лабораторния анализ на проби от питейната вода са издадени 6 предписания за 2018 г., 14 предписания за 2017 г. и 8 предписания за 2016 г. за установяване и отстраняване причината за допуснатите несъответствия в качеството на водата, предприемане на мерки за осигуряване на вода отговаряща на изискванията и доказане с протокол от извършено изследване в акредитирана лаборатория.

През 2018 г. трайни отклонения от хигиенните норми по показател нитрати, бяха регистрирани в 12 зони на водоснабдяване, в които попадат 16 населени места като за сравнение през 2017 г. са били 17 зони с 21 населени места, а през 2016 г. са били 21 зони с 25 населени места.

Вода с повишено съдържание на нитрати е консумирало 2,77% от населението на област Шумен през 2018 г., като за сравнение този процент през 2017 г. е бил 3,19%, а през 2016 г. е бил 3,16%. Намаленият брой на регистрирани зони с повишено съдържание на нитрати се дължи на предприетите мерки от страна на „ВиК – Шумен” ООД за смесване на водите от водоизточници с високо съдържание на нитрати с такива с ниско съдържание. Осъществяването на такива действия не е възможно, когато в зоната има единствен водоизточник или всички водоизточници са със завишени стойности на нитрати.

По точка 1.2., буква г: „Информация от ВиК, общините и други за извършеното по мерки, предписани в предишни периоди за подобряване качеството на питейните води“.

Поради липса или некачествено обеззаразяване на питейната вода са констатирани несъответствия по микробиологични показатели при лабораторния анализ на проби от питейните води в област Шумен. Издавани са предписания за установяване и отстраняване причината за допуснатите несъответствия в качеството на водата, предприемане на мерки за осигуряване на вода отговаряща на изискванията и доказане с протокол от извършено изследване в акредитирана лаборатория. За решаване на проблема с пропуските в обеззаразяването на водата „ВиК – Шумен” ООД

предприеха необходимите действия за монтиране на автоматични системи за обеззаразяване на водата.

Намаленият брой на регистрирани зони с повишено съдържание на нитрати се дължи на предприетите мерки от страна на „ВиК – Шумен” ООД за смесване на водите от водоизточници с високо съдържание на нитрати с такива с ниско съдържание. Осъществяването на такива действия не е възможно, когато в зоната има единствен водоизточник или всички водоизточници са със завишени стойности на нитрати.

По точка 1.2., буква д: „Информация за извършените от РЗИ контролни проверки (брой и вид) за изпълнение на предвидените мерки и предприетите от инспекциите необходими действия след приключване на проверките“

През 2018 са извършени 560 проверки на водоизточници за водоснабдяване на населените места като за сравнение техният брой през 2017 г. е 556, а през 2016 е 505.

През 2018 г. са извършени 660 проверки на водоснабдителни обекти и съоръжения за питейно-битово водоснабдяване, като за сравнение техният брой през 2017 г. е 581, а през 2016 е 690.

През 2018 г. поради констатирани несъответствия по микробиологични показатели при лабораторния анализ на проби от питейната вода са издадени 7 предписания за установяване и отстраняване причината за допуснатите несъответствия в качеството на водата, предприемане на мерки за осигуряване на вода отговаряща на изискванията и доказане с протокол от извършено изследване в акредитирана лаборатория. За констатирани несъответствия в качеството на питейната вода са съставени 5 АУАН на водомайстори. За сравнение през 2017 г. са издадени 14 предписания и са съставени 11 АУАН на водомайстори, а през 2016 г. предписанията са 8 и са съставени 8 АУАН на водомайстори.

По точка 1.2., буква е: „Разработени информационни материали за информиране на обществеността и заинтересованите лица при установени трайни отклонения в качеството на питейната вода. Потърсено и получено съдействие от водоснабдителните дружества в тези случаи.“

Ежеседмично на сайта на РЗИ – Шумен се публикуват резултатите от проведения мониторинг на питейната вода с цитирани нестандартни проби по населени места в област Шумен, като за гр. Шумен се публикуват стойностите на всички изследвани показатели.

Ежемесечно на сайта на РЗИ – Шумен се публикуват резултатите от проведения мониторинг на питейната вода в област Шумен с посочени нестандартни проби по населени места.

Ежемесечно за качествата на питейната вода в област Шумен писмено уведомяваме МЗ, ДАНС и Областна администрация – Шумен.

При констатиране на наднормени нива на нитрати в питейната вода в дадена зона на водоснабдяване са изпратени писма до общинските кметове и до кметовете на населените места, които попадат в зоната на водоснабдяване придружени със здравно-образователен материал на тема „Нитратите и питейната вода”, с който да се запознае населението.

По точка 1.2., буква ж: „Заключение за качеството на питейната вода като цяло в съответната област и предписани конкретни препоръки за изпълнение през следващата календарна година.“

Като цяло в периода 2016 г.-2018 г. питейната вода в област Шумен е с минимални отклонения от стойностите на показателите заложен в Наредба №9.

Констатираните несъответствия по микробиологични показатели се дължат на пропуски в обеззаразяването на водата. През 2018 г. са монтирани 18 автоматични дозаторни помпи за обеззаразяване на водата, с което се подобриха микробиологичните резултати на водата.

Трайни отклонения от хигиенните норми са отчетени само по показател нитрати. Наблюдава се намаляване на броя на зоните на водоснабдяване със завишени количества на нитрати в питейната вода от 21 зони през 2016 г. на 12 зони през 2018 г.

„ВиК – Шумен” ООД полага усилия за решаване на проблема в зоните с повишено съдържание на нитрати чрез смесване на водите от водоизточници с високо съдържание на нитрати с такива с ниско съдържание.

По сведения на „ВиК – Шумен” ООД до края на месец януари 2019 г. ще се проведе процедура за избор на изпълнител по изграждане на пречиствателна станция за питейни води за гр. Шумен. След пускането в експлоатация на пречиствателната станция ще се реши и основният проблем на водата подавана от язовир „Тича” за населението на гр. Шумен, свързан с покачването на мътността през месеците с интензивно снеготопене и обилни валежи.